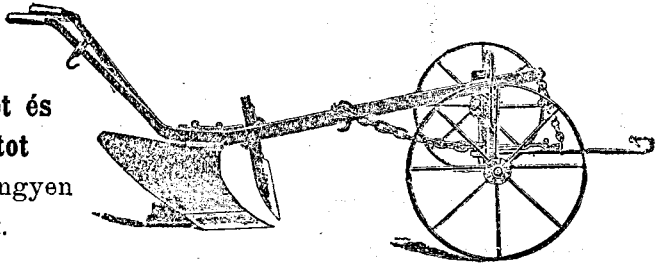

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
árajánlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

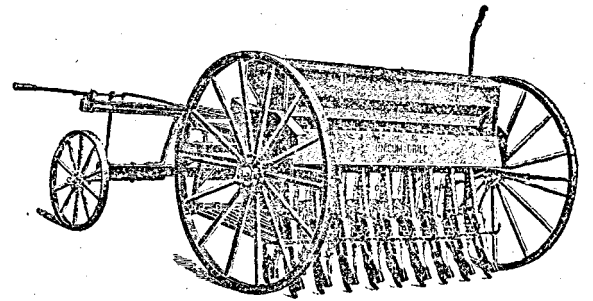
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott „UNICUM DRILL“

(sík és hegyes talajnak)

sorvetőgép, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet, pontos szá-
bályozhatóság mint
tartósság tekinteté-
ben valamennyi
gyártmány között
az első helyet fog-
lalja el.

Erről tanuskodik
azon körülmény,
hogy az utóbbi 10 év
óta 23,000 „Unicum
Drill“ vetőgép van
forgalomban.

Ábrás leirással és
árjegyzékkel in-
gyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazda-
társainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak

Lokomobil és gőzcseplőgép-készletek 21/2, egész 12 lóerőig,
Északmexikói, járgány-cseplőgép, légho-cseplő, tisztító-roboták,
konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, baronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapáték,
szecskavágók, répvágók, kukorica-moraszólok, daráló,
Ürlő-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2- és 3-vasú
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldelnek.

1242

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép- gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagy-
ságban, magasnyomású, compound-
és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab.
Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket
dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcső-
ves kazánal.

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámle-
mezes fűtőcsövekkel; mint kü-
lönlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági viz-
csöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más
rendszerek.

VIZMUTELEPEKET és csatornázásokat.

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

**TELJES HŰTOTELEPEKET ÉS JÉG-
GYÁRAKAT** szabadalm. ammoniák rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTOKAT különböző czé-
lokra.

BORSAJTOKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy
motorikus tűzmel.

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödéje **BUDAPEST.**

1029

Bessemer-festék

(védjegy üllő.)

1036. III.

Mindennemü vasszerkezetek, vas- és hullámbádogtatók, tartók,
istálló-vasgerendák, korítások, vaskapuk, vasablakok, gépek,
lokomobilok stb. részére.

Legtartósabb mázolat rozsa ellen.

Mint famázolat is kitünő konzerválószer. Jobb, ellentállóbb
és olcsóbb, mint minden olajfesték.

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

1262

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEKET, IPARI CZÉLOKRA ALKALMAS COMPOUND LOKOMOBILOKAT.

MILLENIUM

fűkaszaló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Erdélyrészi képviselő: WESSEL LEÓ, Kolozsvár, New-York szálloda.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula

első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és

ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfontait, disz-kerítéseit és diszkapuit,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) 1168.

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyezim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

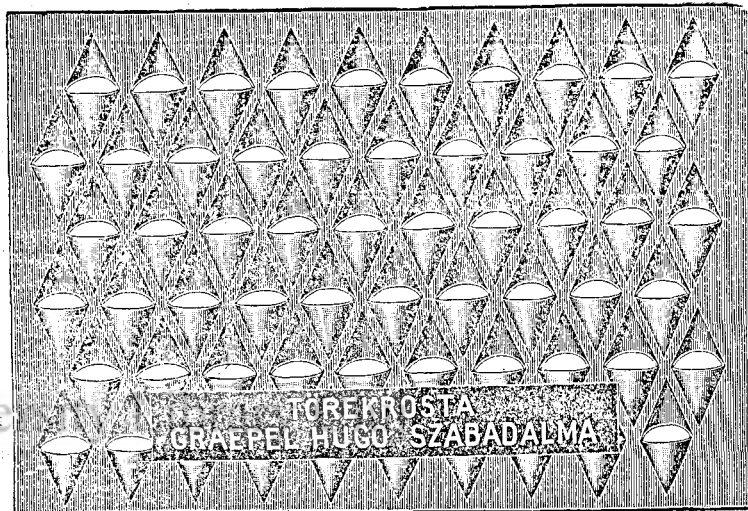
Legelősebb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági-gépek, talajművelő eszközök és szükségletű cikkek, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsiradékok, kocsikenőcs, hajtószijak, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által oltalmazott legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberndorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigai mag után először termelt kifünő lenmagot, bal-tacziint, székely tengerit, hanna árpát, duppaui zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju, sertés. stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Kivánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

GRAEPEL HUGÓ-féle szabadalmazott törekrosta.

GRAEPEL HUGÓ-féle szab. gabona és lóhere cséplőgépek 2 dobbal. Malomberendezések, Olajmalmok, Konkolyválasztógépek és rostalemezek kaphatók: 1066

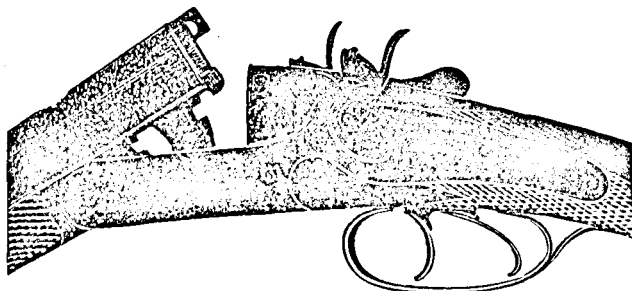
Graepel Hugó gép- és rostalemezgyár,
malomépítészet BUDAPEST, V., Váci-út 40—46.

Gróf Kornis Viktor
Szentbenedeki gazdaságában u. p. Dész, f. é. július 1-re
a számtartói állásra

pályázat hirdetik. Fizetés 300 korona teljes udvari ellátás mellett. Teendő: magtár és raktárok kezelése és számvitel. Előmenetel nincs kizárva. Pályázat benyújtandó Junius 1-ig.

1332

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versében a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséllővő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2½— kilogramm.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar!

KONKOLYI ISTVÁN

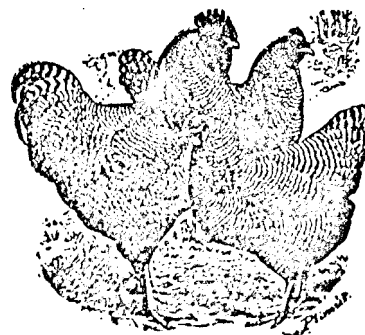
1327

mérnök

fajtyúk-tenyészdéje

Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, telivér, elsőrendű fajtyúk-törzseimnek költőtojással: kendermagos plimut, fekete langszán, sárga orpington 80 fill., májushan 60 fillér, fogoly-színű olasz 40 fill., illetve 30 fill. darabonként. — Rázásmentes, pátens csomagolás 1 kor., postadíj 1 kor. Törött és terméketlen tojások ingyen kicserélhetnek. Csirkék hat hetes korban márciusi kelésű 4. áprilisi 3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Árjegyzék, csapda-fészek, szétszedhető ol, olcsó mesterséges csirke-nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyhálóról stb. ingyen. — Kérdőközlőkre válasz helyeg kérietik.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Téli elméletek — nyári tanulságok. <i>Borona.</i> . . .	261
A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. fel- ügyelőség 1903. évi jelentése. II.	262
Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai. XXIX.	263
A zöldborsó nagybani termesztése	264
A cserebogár és irtása. <i>Györry Elemér.</i>	265
Kisebb szakközlemények	266
Egyleti élet:	
Meghívó.	266
Hazai lapszemle:	
„A magyar-erdélyi szarvasmarha mint tejelő.”	266
Vegyes közlemények.	266
Hirdetések.	

= Impregnált =
takarmányrépa
= magvak =

legnagyobb csiraképességgel
birnak és a legbiztosabb
termést adják. Kaphatók
===== kizárólag: =====

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedésében

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI. ker., Andrassy-út 23. szám.

1002

Téli elméletek — nyári tanulságok.

Forgatjuk az eszméket zöld asztalok mellett s újsághasábon, hogy miként boldogulhatna a magyar jobban? S szerencsés ország vagyunk abban, hogy jelszavak s vezéreszmék bőven teremnek itt. Legyünk kereskedő állam a kelet és a nyugat között, de akkor előbb iparállammá kell lennünk s ez csak úgy lehetünk, ha legelőkétesebbre fejlesztjük mezőgazdaságunkat. S jön a másik nemzetgazda, aki csak a mezőgazdaság terén találja meg az ország üdvösségét, úgy okosodik, ha ez boldogul, magától fejlődik az ipar s ha a mezőgazdaság nyersterményeit itthon dolgozzuk fel: lesz mivel kereskednünk is. A két eszmenet különben majdnem ugyanaz.

Eszmék termelése dolgában azonban a mezőgazdasági politikusok sem igen maradnak el. Egyrésze a külföld tudomány-emből táplálkozik, kisebb részének elég gyakorlatias a szeme, hogy országa földjén állva, nemcsak egy meglevő állapotot, bajt figyel meg szabatosan, de keresve keresi a gyógyszert s azt sokszor meg is találja. Nő és most alkalmazni kell a gyógymódot, vagy a gyógyszert.

De sajnos, ha a gyógyító faktorra gondolunk, mindnyájan az állam felé tekintünk. Egy pár évtized előtt az osztrák bürokból került hozzánk ez a generáció-rontó eszme, hogy kicsiben s nagyban az állam segítsen. A nagy idők utáni *zsibbadás* okozta talán, hogy a nemzet s annak rétegei s utóbb annak szorult egyedei eleinte nem akartak, utóbb néha nem bírtak magukon segíteni. Bajaink mindjában szaporodván, a *zsibbadást* követte az ázsiai nyavalyánk: a *kényelem* s aztán már nem bántuk, ha az állam segít is rajtunk — igaz, hogy finánc-eszmékkel s monopóliumokkal kezdte — pedig inkább tanultunk volna az újjászületés idejében újra járni, s inkább mankó mellett igyekeztünk volna megerősödni, minthogy a hönünk alá nyuljon az állam.

Az új idők hajnalán a politikai *zsibbadásból* csakhamar életre keltünk — hisz a vetélkedés mindig is természetünk volt — de a közgazdasági életben nagyon lassan indult meg az önálló vérkeringés és teljesen

reá kaptunk a köldök-táplálkozás mintájára az állam kosztjára. A társadalom nem birt, vagy nem tudott megmozdulni s miután az élő-halónak injekciókat adnak az orvosok, hogy a szervezet mozgásba jusson, a 60—70 es évek egynémely okosai a társadalom akkoriban divatba jött szerveibe: a *gazdasági egyesületekbe* a politikát nyomták be injekciónak s a hatás csakhamar meg is nyilvánult: egyrészt csoportokra oszlott egy-egy gazd. egyeslet tanácssterme s már nem a közös föld szeretete tartotta őket össze, de a politikai féltékenység s hogy mégis a forrongás el legyen takarva, a mind nagyobbó nyitit sebekre közgazdasági flastromokat rakosgattak, a melyek persze az állam patikájából kerültek ki, de soha akkora mértékben, hogy a gyógyir a beteg sebnek a lobos környékét is eltakarta volna; csak félig takartak a flastromok, persze így a tovább sajgó sebre megint új gyógytapszt kellett kérni, az előbbihez hasonlót megint csak az államnál lehetett keresni s ime az egész vonalon így jött divatba az állam már 40 évvel ezelőtt.

A máról nem szólunk, mert nem akar kritika lenni ez a szerény eszme-futtatás, de talán le lehet szögezni azt a tényt, hogy ma már az állami közgazdasági részlettevékenység »zenitre« jutott. A magasban meg kell állania s eddigi működéséből gyűjtött erősugarakkal világítsa meg a jövőt, a jövőben rejtőző célokat s ezek felé nagyjából kicövekelvén az utakat, engedje útjára, szabadjárja a tömegeket, a rétegeket. A perspektívában szűkülvén az út, a tömegek egyesülni fognak. Így kell, hogy feltámadjanak a modern társadalmi tényezők, az önálló vérkeringéssel bíró gazdasági egyletek, szövetkezetek vagy mezőgazdasági kamarák. Ha ezekben az egyesek össze tehetnek erőiket s vállvetve haladnának: megszületnék a társadalmi tevékenység, amelynél az állam csak a gyeplőszárat tartaná, de biztosan.

Ha az egyleti élet nem birna fellendülni, meg kell teremteni a kamara-rendszert. De — teljes autonómiával, szólásszabadsággal, a törvények végrehajtásának ellenőrzési jogával s megadni a lehetőséget az

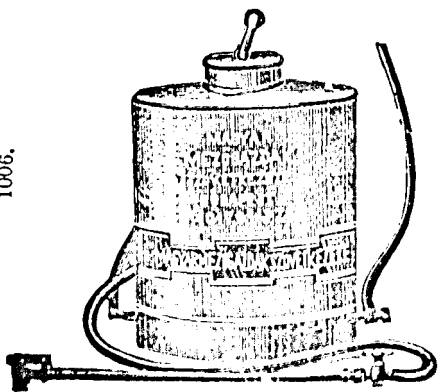
Rézgálic, sublimált kénpor, dr. Aschenbrandt-féle bordói-és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések és ojtógummi-szalagok beszerzése végett forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY-UTCA 31. SZÁM / / / / / / / /

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű, hazai gyártmányú permetező is beszerezhető.

Ara cégdugattyú tárcsatokkal 34 kor., B. jegyű öntött vasdugattyú tárcsatokkal 28 kor.

önálló vérkeringésre: legyen joga a mezőgazdaságot megadóztatni céljai elérése okából. Így a mezőgazdaság sikerei tisztán csak a magyar föld erőiből fognak fakadni s nem fogunk testvéri irigykedést tapasztalni. De meg kell, hogy apadjanak az állam általános agrárius követeléseire s adói: mert minden kamara-terület saját céljaira saját ereiből fog meríteni.

Rekapituláljunk: a mai állam közgazdasági tevékenységének zenitjére jutott, de ott barázdában áll. Csakhogy a közgazdasági és mezőgazdasági működésnek, feladatnak, segítségnek, gyógymódjainak annyi ezernyi tiszta- és vakbarázdája torkollik reá, hogy azokon már az állam akármilyen bőven olajozott gépezete csak erőltetve s csikorogva indulhat el: ezeken az ezernyi célú barázdákon csak szervezett társadalmi faktorok tudják elvetni, megboronálni s learatni — a közjóra való sikert.

*

Az »egyes« azonban tanuljon és dolgozzon, tehát mindnyájan! Hogy jól dolgozhasson, tanulni kell s a ki már valamit biztosan tud, az ne restellje a gyengébbet segíteni, tanítani.

Hazánk gazdasági értelmi nivójának emeléséből az oroszlanrészt az állam rég kivette gazdasági iskoláink szervezése révén. Ma már cca 10,000, szakiskolában nevelt gazda műveli az ország földjét. Ezek bizonyára környezetükre is hatással vannak: mert már-már valóra válik egy régi óhaj: »nevelj két kalászt ott, ahol eddig egy kalászt termeltél!« Ezen sok-sok szakértő gazda révén volt lehetséges, hogy a gazdasági tanítás s tanulás 10—15 év óta a földmivelő népesség szélsőbb rétegeire is kiterjeszhető volt. A legconservatívabb elemmel volt dolgunk a midőn a téli gazdasági vándortanítások s tanfolyamok révén a népet újabb, de egyszerű és kivihető eszmék befogadására s követésére akartuk bírni. Most már sikerekre lehet mutatni. Az általános jólét s fejlettebb értelmesség szerint az ország sok vidékén más és más a siker: a földmivelés, trágyakezelés, vetőmagkiválasztás, állattáplálás és tenyésztés, géphasználat stb. terén. Igaz, hogy sok vidéken erősen nagyító üveggel kell nézni, hogy a kicsi haladást megláthassuk.

A hatást azonban fokozni lehet és kell. A téli gazdasági előadásokon az eszméket szavakban csöpögtettük a nép szívébe; most, a tenyésztés folyamán, tavasztól őszig a gyakorlatban a mezőre kell a kis embert kivezetni. s ott a természet titkai előtt megnyitván a szemét, meg kell őt tanítani: látni és tapasztalni! Az idea nem új, ezt akarja szolgáltatni a százegynéhány mintaparasztagazda-

ság is. A melynek példáját követik is a népek. ahol figyelmesen nézik.

Meg kell tehát kezdeni a kisgazdáknak a gyakorlatban való nyári tanítását is. A vásár- és ünnepnapokon reá ér a nép s a vándortanítóknak is reá kell érniök. A mit a télen a teremben állítottunk, azt most bizonyítsuk be a nép előtt a gyakorlatban. A vetőmagpácolást, az arankairtást, gépezést, a borona s henger hatását mutassuk be szemékláttára. Minden község birtokosa s gazdatisztje tudja legjobban mit, mikor mutasson be a népnek. De nem is lesz tökéletes a vándortanítók munkája, ha a falu urai a gyakorlatban is nem mutatnak példát.

S ha a gazdasági intelligencia karöltve halad, akkor igenis, a téli elméleteknek lesznek nyári tanulságai is.

Borona.

A kolozsvári állattenyésztési kerületi m. kir. felügyelőség 1903. évi jelentése.

II.

A kerület területén kívül vásárolt 28 darab magyar fajta bika közül 9 kistenyésztőtől, 19 darab pedig nagytenyésztőtől vásároltattott. A nagytenyésztők közül eladókul a következők szerepeltek: a román. kath. status radnóthi uradalma 8 darab, gr. Teleki Árvéd drassói uradalma 4 darab, Ugron Zoltán fiathalvi tenyésztete 3 darab, Bárcái Gyula tiszaburai tenyésztete 3 darab és Orosz Lajos szterzsebeti tenyésztete 1 darab bikával.

A beszerzett 17 darab pinzgau bika mindenike kerületen kívül vásároltattott és pedig 5 darab a fogarasi m. kir. méneshirtokról, 1 darab lovag Wiener Welten gombai tenyésztetéből és 11 darab ugyanannyi brassói és szebenmegyei kistenyésztőtől.

A 4 darab bivalybika mindenike a kerület területén szereztetett be. 2 db. br. Bálint József nagyernyei tenyésztetéből és 2 db. kistenyésztőtől.

A beszerzett bikák átlagárát illetőleg az alábbi kimutatás nyújt felvilágosítást.

Darab-szám	A beszerzett tenyészbikák ára volt	Összes vételár koronákban	Esik egy darabra átlagos vételár
108	magyar fajtanál	52712.—	488*06. ⁵
17	pinzgau "	6190.—	364*11. ⁷
4	bivalnál	970.—	242*50
Összesen		59871.—	

A kiosztott bikák árából nyújtott árkedvezmények összege vármegyénként elkülönítve és mindösszesen a következő volt:

A kiosztott tenyészbikák árából nyújtott engedmények pénzértéke	darab bika után	Engedmény összesen korona
Kolozs megye területén	40	3118
Marostordam.	59	7605
Torda-aranyosm.	30	2051
Engedmény összege	129	12774

Ezen 12774 korona árkedvezményből azonban az állattenyésztés emelésére szolgáló hitelt csak 10523 korona terheli, mert 2251 korona a Marostorda vármegyében szegényebb községek részére kiosztott bikáknál, a székely kirendeltség hitele terhére lett engedélyezve.

A járási apaállatszemplék megtartása közül azon tapasztalatra jutott a felügyelőség,

hogy azok a legtöbb járásban — tisztelet a kisebb részt képező elismerésre méltó kivételeknek — túlságosan hosszúra nyújtatnak, ez azonban nem egyedüli bajuk ezen szemléknek, mert főhibájuk abban rejlik a felügyelőség szempontjából, hogy nemcsak vármegyénként, de az egyes vármegyék különböző járásainak szemléi is összeesnek és így a felügyelőség a legjobb akarat mellett sem képes azokon magát oly mértékben képviseltetni, a mint az kívánatos volna. Ezen bajok orvoslására a felügyelőség saját hatáskörében mindent elkövetett. Megkereste az illetékes vármegyék alispáni hivatalait úgy szóban, mint írásban az iránt, hogy a szemlék lehetőleg rövid idő alatt és ne ugyanazon időben hajtassanak végre, amely eljárásról jövőre jobb eredmények elérését helyezi kilátásba. A sertésenyésztésre vonatkozólag kivonatosan a következőket emeljük ki a jelentésből.

Ezen a téren az előző évekhez mérten némi javulás mutatkozik ugyan, de az nem áll arányban azzal, amit a mondhatni abnormisan felemelkedett sertésárak után méltán várni lehetne. A községek szegénysége és az itt-ott még mindig megújuló sertésvesztőli félelem visszatartja a népet a jobb tenyészanyag beszerzésétől. Tenyészirány változtatásra pedig gondolni sem akarnak és így a kerület egész területén mondhatni kizárólag a zsirsertés tenyésztetik, holott sok helyen volna a hús-sertések körül az edzettebb fajták és különösen a bárnai sertés tenyésztése előnnyel felkarolható. Az 1902. évben Kolozs-, Marostorda- és Torda-aranyos vármegyék területén mindössze 13 darab tenyészkan osztatott ki, míg az 1903. évben az elhelyezést nyert kanok száma 31 darab volt, a melyekre vonatkozó részletesebb adatok az alábbi kimutatásokban vannak összefoglalva. A kérelmezett és kiosztott kanok száma és fajtája vármegyéként így oszlott meg:

Nevezetesen	Kolozs-vármegye	Maros-Torda vármegye	Torda-Aranyos vármegye	Összesen
A községek kértek	15	5	11	31
Engedélyezve lett	15	5	11	31
Kiosztott	15	5	11	31
Át nem vettek	—	—	—	—

A kiosztott kanok mindenike a kerület területén kívül fekvő tenyészetekből szereztetett be és valamennyi zsirfajta, azaz hazai göndör szőrű mangalica volt. Összes vételáruk 2930 koronát tett ki és így az egy darabra eső átlagár 94 korona 51*6 fillér volt.

A nyújtott kedvezményekre nézve az alábbi kimutatás szolgál adatokkal.

A kiosztott tenyészkanok árából nyújtott engedmények pénzértéke	Darab kan után	Engedmény összesen korona
Kolozs vármegye területén	15	258
Marostorda "	5	88
Torda-aranyos várm.	11	192
Engedmények összege	31	538

A juhtenyésztésről szóló fejezetben a bevezető részben ezen tenyésztési ág emelésére felhozottakon kívül arról történik megemlékezés, hogy a felügyelőség a községek azon kéréseinek, amelyek tenyészkosok kiosztására irányultak, legnagyobb sajnálatára eleget nem tehetett, mert épp az üzekedési idény kezdetén azon jobb tenyészetek, amelyekből tenyészkosok lettek volna kioszthatók, az uralgó járványos száj- és körömfájás miatt zárlat alatt állottak.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

Sikerült azonban a lugosi földmives iskolától egy pár nagyobb tenyésztő részére 3 darab tiszta vértű és 2 darab keresztezett kakul-kost beszereznie, ami által ezen tenyésztők azon régi óhajta teljesült, hogy a fekete racka tenyészirányának egyik főcélját, prémárnak való fekete báránybört szebbé és keresettebbé tételük. Mint megemlítésre érdemes mozzanatot felhozza, hogy az erdélyi gyapjunak a budapesti aukción mosott állapotban történendő jobb értékesítése céljából a felügyelőség vezetője a gyapjuminősítő intézet igazgatójával beúttazta kerületének nevezetesebb tenyésztőit, de bár ezen mozgalmat az Erdélyi Gazdasági Egyesület is a tőle megszokott buzgalommal karolta fel, a tenyésztők közönye miatt számottevő eredmény nem mutatkozott.

(Vége következik.)

Az előbbi kiállítások és a XIV-ik erdélyrészi tenyészállatkiállítás tanulságai.

XXIX.

Szarvasmarhakiállításunk külső képe meglepően szép volt, melyhez nagyban hozzájárult gulyabeli tenyésztőink csoportos kiállítása.

Tizenegy csoport nyitott aklokban nyert elhelyezést.

A radnóti gulya csoportjában azt a régi, jónévű és kiválóan jó fejlődésű erdélyi gulyát láttuk magunk előtt, melyben a kiegyenlítettesség kifogástalan, a fejlődés gyors, a test tömege imponáló és a fajtajelleg a maga tisztaságában tűnik elő. Ebben a gulyában még 10—15 év előtt nem volt megállapodott irányzat, sőt egyidőben visszaesés volt benne észlelhető; 8—10 év óta azonban gyorsan és biztosan haladt s ma már legjobb tenyésztőink között van.

A csoportos kiállítás első aranydíja (500 korona) a gr. Wass Béla mező-záhi tenyésztőnek ítélte. A mező-záhi gulyáról többször volt már alkalmunk ismertetőt közölni és nyilvánított véleményünkben minden alkalommal csak erősödöttünk, ebben a tekintetben kitartott mellettünk a közvélemény is, miután a folytonos és fokozatos fejlődés nyilvánvaló jeleivel találkozott nála mindenkor. Ez a gulya még az ötvenes évek elején alapított, részint a gr. Teleki János-féle sármási tenyésztőből, részint pedig tiszta, ismeretes származású magyar-erdélyi fajtájú tehének vásárlása útján.

Az apaállatok beszerzésénél mindenkor nagy gondot fordítottak azok tiszta származására és korrekt testalkatára; tehát kivétel nélkül jó nevű tenyésztőkből kerültek oda bikák. Az utóbbi időben pl. gr. Almássy Kálmán, Vojnich Simon, Schaumburg-Lippe stb. hírneves Gulyáiból voltak apaállatok, melyek mellett a gulyában nevelt bikák közül is felezett néhány, mindig tervszerű beosztás alapján, arra törekedve, hogy az egyöntetűség fokozatos fejlesztésével, az egyes hiányok kiküszöböltesse és a gyorsabb fejlődés biztosítsák.

Mindezek el is értek és a mint ma a gulya összes anyagát tekintjük, nem csak megtartatnak, hanem sokkal gyorsabban, mint eddig, fokoztatnak is. A kissé darvasba játszó ezüsthéber szín, tövön fehér és hegyén fekete, vékony formás csákó szarvak, hosszú vékony és fekete bojtban végződő farok, felső vonalán

egyenes, hosszú, mély dongás törzs, kitűnő lábak és élénk mozgás jellemzik ezeket az állatokat.

A szó igazi értelmében gulyabeli marha ez, melyből legjobb tenyésztőink keresve-keresik a bikákat, hogy állományukat javítsák avagy minden aggodalom nélkül eszközöljenek vér felfrissítést velük. A 2½ éves bikák átlagos ára 700—1000 korona, egyes példányok pedig 1400—1600 koronáért kelnek el.

Tenyészirány: gyorsabb fejlődés mellett kiváló igás és husmarha előállítás.

A csoportos kiállítás második aranydíját a *Sperker Fecenc* szent-demeteri tenyésztő kapta meg.

Erről a tenyésztőről néhány év óta csak jót és dicséretet mond mindenki. Mi sem mondhatunk mást, miután hazarészünkben, — de talán az egész országban, ebben a számban nézve kis tenyésztőben tűnik elő legjobban a céltudatos törekvés szemmel látható és kézzelfogható eredményre.

A tenyésztő 1879-ben alapított az erdélyi részek különböző vásárjain vett tehennel. Átalakító befolyással voltak a tenyésztő utódaira a Mezőhegyesről és a kolozsi gulyából vett bikák, valamint a megfelelő takarmányozás.

Tulajdonos gazdaságában az összes igávonó munkák teljesítésére a tehének használatnak és e mellett a borjuk által meghagyott tej kifejtetik.

Az öreg állatok télen át jó istállóban lekötvé, a növendékek pedig szabadon tartatnak, mi mellett naponta néhány órán át tágas kifutóban vannak. Nyáron erdei legelőn, karám és fedél nélkül folytonosan éjjel, nappal kint vannak. Az üszők 2½ éves korban járomba taníttatnak és betanítás után bika alá bocsátatnak s így legkésőbb 3½ éves korukban le is ellenek. Az ápolásra és tisztán tartásra nagy gondot fordít a tulajdonos. Az üszők 1 éves korukig, a bikák 2 éves korukig erőtakarmányt kapnak.

Ilyen módon aztán a legtermészetesebb viszonyok között növekednek fel az állatok s miután ápolásuk és takarmányozásuk teljesen megfelelő, úgy csoportozatuk, mint izmaik jól és arányosan fejlődnek. A korrekt test alakulásra pedig már származásuk nyújt biztosítékot, miután úgy a tehének, mint az apaállatok gondosan megválasztatnak s a megnevelésük feltétlenül kiselejteztetnek, a mire különben ma már állítólag alig van szükség.

Kiváló példány ebből a tenyésztőből az 5½ éves „Sobri“ nevű bika, melynek apja a kolozsi állami gulyából származott, míg az anyja a tulajdonos saját növelésű „Virág“ nevű tehene volt. Az állat törzsének méretei, különösen pedig keresztájának és farának alakulása mutatják, hogy milyen fokon áll tömeg tekintetében. Kevés, alig egy-két centiméternyi correctióval a konchajlásban, oda állítható lenne ez a bika bármelyik nyugati fajta mellé. Nem lehet tehát feltűnő, hogy tenyésztője megtartotta törzsbikának a saját anyagára, sőt ellenkezőleg arra mutat ez a tény, hogy a tenyésztő olyan magas fokára jutott a tökéletes vagy ideális formának, melynél már csak a szerzett tulajdonságok kiegyenlítésére és rögzítésére van szükség, melyek mellett természetesen épen nincsen kizárva a haladás és a további tökéletesedés.

Hogy ez így van, mutatja a „Szunyog“ nevű bika, mely társaival együtt az első arany-

díjat (150 kor.) kapta s melynek apja a Sobri volt. Ez a bika formában és tömegben, azaz fejlődésben bizonyosan túlszárnyalja apját, a miből tisztán látható, hogy a tenyésztő még mindig fejlődésben van.

Általában a fejlődés, a forma és a test tömege kitűnő ebben a tenyésztőben, melyhez aztán még az a ritka és nagyon becses tulajdonság járul, hogy a tenyésztőből származó bikák átörökítő képessége kivétel nélkül nagyfokú.

Ez az egyik főoka annak, hogy a tenyésztő produktumai nagyon keresettek, becsültek és viszonylag magas, 1200—1600 korona áron kelnek el.

Ezen a nyomon halad *Somogyi Albert* héjasfalvi birtokos is, gulyájának fejlesztése terén, Tenyésztését, melylyel most a csoportos kiállítás III-ik aranydíját (250 k.) nyerte, 1888-ban alapította a gr. Bethlen Kamilló terencei-, részint pedig a Mezey Lajos vécei tenyésztőből szerzett tehennel. Törzsbikáit a *Sperker Ferenc* tenyésztőből és a mezőhegyesi törzsgulyából szerezte. Célja jó és erős csoportozatú tenyészanyag, főleg pedig tenyészbika növelés. Ezen a téren már is igen szép eredményeket ért el, miután bikáit 2—2½ éves korban 800—1200 koronáért s feles számú üszőt a 2 éves korban 200—300 koronáért értékesíti. Teheneit rendszeresen járomozza és fejti s egyes teheneinek hozama a 13—14 liter napi átlagot is meghaladja.

A kiállított tehének élesen mutatják a gulya jellegét. Nagy, formás test, kitűnő csoportozat, jól megrakva izmokkal. A kiegyenlített előrehaladott fok van a tenyésztőben s a növendékállat fejlettsége szintén kiváló.

A bemutatott egy éves, 10 hónapos „Eva“ nevű bika egyike volt a legjobb formájú és fejlődésű növendék bikáknak. Meglepően szép formája és kiválóan jó fejlődése van a bemutatott 1 éves, 10 hónapos üszőborjunak is, mely a tenyésztő többi példányaival együtt azt a véleményt támasztotta bennünk, hogy a *Somogyi Albert* fiatal tenyészete rövid idő alatt eljutt hazarészünk legjobb tenyésztőinek színvonalára és mint tiszta erdélyi jellegű, tiszta származású gulya, produktumaival kiváló szolgálatokat tesz hazai szarvasmarhatenyésztésünk ügyének.

A csoportos kiállítás IV-ik díja (150 kor.) a gr. *Teleki Géza örökösai* gornyeszegi gulyájának ítélte oda. Tudomásunk szerint ennek a tenyésztőnek ős-nyaga a néhai gr. *Teleki János-féle* sármási gulyából való. Bizonyára sok változásra ment ez a gulya keresztül alapítása óta és valószínű, hogy időközben ki-ki zökkent a természetes fejlődés rendes menetéből. Mostani anyaga azonban olyan jó, hogy okszerű és céltudatos vezetés mellett aránylag gyorsan válhat belőle első rendű tenyésztő. Ehez minden kellék meg van ebben az anyagban, csak ezeket a kelleket kell még jobban általánosítani és némileg fokozni.

A bemutatott állatokról megalkothatjuk ítéletünket, így pl. a gulyában növelt 2½ éves *Góbé* nevű bika hatalmas és formás idomai, felettebb szép mellső részzel, izmos és dúsan lebonyozott nyakkal, rövid jellegzetes fejjel tűnnek elő, melyekhez, a hátvonal szabályos voltát, a mélységet és dongásságot, a far correct alakulását és a meglepően gyors fejlődést hozzávéve: előttünk áll egy teljesen correct tenyészbika képe, melynek egyetlen egy hi-

Mindennemű, vizben oldható és szavatolt beltartalmú **mütrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **superfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu superfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., **Maria Valéria-u. 7. sz.**, a hová a rendelések és mindennemű kérészek intezendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

bája csak az lehetne, a legszigorubb bíráló előtt is, hogy korához képest kissé darabos. Ez a hiba is azonban a mai irányzat mellett tulajdonképpen előny és így csak helyeselni tudnánk, ha az a bika a gulyában maradna, mert hitünk szerint ez az egész tenyészetnek hasznára válnék.

A bemutatott tehenek és üszök úgy formájukra, mint testi tömegükre nézve kiválóak, tiszta erdélyi jellegűek és a további törekvéseknél mintául szolgálhatnak.

Egészben véve ez a gulya is becses tulajdonságokkal bír és szép remények fűzhetők hozzá.

A gr. Teleky László Gyula kendi-lónai gulyájából is láttunk néhány kitűnő példányt. Ez a gulya részint a mezőhegyesi, részint a gr. Károlyi Alajos és a Lázár-féle sármási gulyából szerzett tehenekkel a 80-as években alakított. Eleinte mezőhegyesi, később sármási eredetű bikák használtattak a tenyészetben s ez az oka talán, hogy a kiegyenlítetttség még ma nem mondható teljesnek, ami eléggé feltűnik, miután az egyik tehénél még sok emlékeztetőt látunk a mezőhegyesi, illetőleg az alföldi jellegre, míg a másikon tiszta erdélyi jelleg van.

Ezek az eltérések azonban az utódoknál már alig tűnnek fel és a bemutatott csoportnál általában jól kidomborodnak a tenyészirányt jelző tulajdonságok. Így a tömeges test, jó csontozat, kiváló fejlődés és a testalakulások correctnessége feltűnést keltett, miért is a jury megfelelő díj hiányában dicséret oklevéllel tüntette ki ezt a tenyészetet.

Dicséret oklevéllel lettek még kitüntetve csoportos kiállításuk közül br. Bánffy Ernő, Lészay Ferenc, az erdélyi róm. kath. status, br. Kemény Béla és Ugron Zoltán.

Ezekre a tenyésztésekre méltán elmondhatjuk, hogy egyik jobb a másikonál, s habár némileg különböző irányban haladnak is — a maga nemében mindegyik kiváló.

Az Ugron Zoltán tenyészetéből bemutatott csoport általában is nagyon kielégítette a szakértőket, részleteiben pedig kiváló egyedeiket is mutatott. Így Sperker-féle törzsbikája mellett — melylyel a budapesti tenyészállatvásáron a főváros jutalomdíját és az első állami díjat, most pedig az első aranydíjat (300 kor.) nyerte, — néhány igen szép tehenet is mutatott be. A törzsbika és a bemutatott tehenek egy része biztosít bennünket a felől, hogy ez a tenyészet is hamarosan eljut oda, hova tenyésztője emelni törekszik, hiszen ehhez már nem szükséges más, csak egyik-egyik kiválóbb tehénhez minél több hasonlónak növelése és törzsbika tekintetében a megkezdett úton való haladás.

gr. Teleky Arthur 2 éves, 2 hónapos igen szép fejlődésű és correct alakulással bíró bikáját is ki kell emelnünk. Ezt a tenyészetet még nem ismerjük a maga teljességében, de a bemutatott bika formája után ítélve, bizonyára jó anyag van ott is. Ez a bika tiszta erdélyi jellegű, melyből azt következtetjük, hogy tenyésztője céltudatosan cultiválja a mi szürkemarháink tenyésztését.

Engi Elek kisbirtokos 1½ éves díjazott bikái Szász József első díjat nyert bikájával együtt örvendetesen bizonyítják, hogy hazánkban a szürke marha tenyésztése általánosabb lendületet vett és itt-ott a kisbirtokos kezében is megtette már a kívánt haladást. Jelentős dolog ez nálunk, ahol éppen ez az áthidalás hiányzik nagyon és ennek hiánya teszi felettébb nehezzé az egyes tenyészágakban az általános fellendülés előidőzését.

(Folytatjuk.)

A zöldborsó nagybani termesztése.

A borsó konzerválásának ipara roppant nagy fejlődésnek indult különösen Franciaországban, azon felfedezések következtében, melyek az eljárást érintik. Egész során a vidékeknek és különösen nagy gócpontok körül vagy vasuti vonalak mellett, melyek a szállítást megkönnyítik, a borsó konzerválásának egész műhelyei keletkeztek és egy roppant érdekes iparnak, a borsó-konzerv iparnak a folytatását tették lehetővé. De a borsó konzervgyártás még mindig nem elégti ki a szükségleteket, mert maga a korszak még olyan, hogy a gazda kiválogatja birtoka legjobb részét, hogy csak azokat művelje — anélkül, hogy kimerítené — holott a borsótermesztés már termesztésénél fogva is roppantul leköti a figyelmet.

Egy ilyen konzervgyár, ha a legújabb leg-tökéletesebb gépekkel van ellátva 5—6 ezer kgr. hüvelyes borsót képes feldolgozni. Ott, hol jobb a felszerelés, vagy szerencsésebb a telep fekvése (a szállítás szempontjából) sokkal nagyobb lehet a feldolgozott mennyiség; és viszont a gazda, ki abban a kedvező helyzetben van, hogy ily gyárnak szállíthat, nagy nyereségre tehet szert a borsótermesztésből, mert a gyáros termését 16—20 koronán fogja megvehetni métermázsanként.

Egy röpke pillantást vessünk arra, hogy a nagyban üzött eme különös termesztés — melyet bátran lehetne ipari termesztésnek neveznünk — a gyakorlat szempontjól mennyire teszi bizonyosokká a gazdákat arról a haszonról, melyet az ilyen, kevés tőkebefektetést igénylő termesztés biztosít különösen azoknak, ki a termény fuvarozását illetőleg kedvező helyzetben vannak.

A borsó a közepes összeléltelű talajt szereti, tehát az olyat, mely agyagos-calciumos tartalmú, vagy kvarc, calcium és agyag alkotta, tehát a laza talajt; igaz, hogy úgyszólván minden földhöz kozzászik, hacsak az előbb említett elemek egyike vagy másika nem kizárólagos alkateleme a földnek. A legjobb kvarc, calcium és az agyag alkotta föld, de ne legyen a talaj túlvizenyős, mert ilyen esetben csak szalmája fog fejlődni a vetésnek és a sok magtok silány termést ad.

Mindenféle szedési mód mellett sikerülhet a borsótermesztés, de ha korán szednők le, úgy éretlen mag jutván a földbe, jövőre hüvelye visszafejlődik, magja keserű lesz és nem ad, csak rossz minőségű termést. Sosem szabad ugyanazt a földet minden évben borsó alá használni, hanem 6—7 évnyi időközben, sőt egyes esetekben csak minden 10 évben. A borsó a légből bizonyos mennyiségű nitrogént von el, körülbelül úgy és annyit, mint a búkköny; s ezért, mint általában a hüvelyesek, jótévő tenyészetet képviselnek mindenütt. Egy további jó oldala e termesztésnek még az, hogy nem foglal helyet csak pár hónapig. Különösen nagybani termesztésnél játszik ez nagy fontosságú szerepet, mert a július és augusztusban üresen maradt hely a borsószedés után az égővek és a gazdasági törvények szerint még mindig magába fogadhat valami veteményt, (azaz répát, karalábot, tengerit).

A borsó nem kedveli a bőséges trágyázást, mely csak szalmát nevel és a magképződést csökkenti. Az a talaj való ennek a növénynek, mely természetes trágyával van megakva őszzel, vagy télen, hogy ideje legyen felbomlani és hatását kifejteni; ezt a trágyát még ki kell egészíteni műtrágyaszerekkel is, mert a borsó mindenképpel foszfort és hamúsirt követel; ez utóbbi anyag roppant hatékonyan működik közre a magképződésre kü-

lönösen a homokos és calciumos földben. Szalmás trágyával képtelenek volnának a földet megmozgatni, porhanyóbbá, lyukecsosabbá tenni és száraz klímánál is megakadályozza az ilyen trágya az interziv földmelegség áttat. Ha már használjuk e trágyát, használjuk inkább csak mint borítót felülről. A tömött trágyák, mint a sziksó, mész, vagy erjesztett compost mindig többet érnek. Egy borsótermés, mely egy hektár földön 1092 kgr. magból, 2790 kgr. szalmából áll: 15 kgr. phosphorsavat, 17 kgr. hamúsirt és sziksót és 79 kgr. meszet emészt fel. Emlégetik továbbá, hogy a borsó roppant érzékeny a mész hatására és ha a borsó olyan földben van, hol nincs mész, nagyon jól cselekszünk, ha meszet és márgát keverünk a talajba. Sokszor túlságos nitrogénes trágyát kap a borsó és nem eléggé kálisat; eredménye mindig a virágok vagy teljes, vagy legalább is részleges elnyomódása lesz.

A Saint-Georges (Sarth Département, Franciaország) borsótermesztők, kiknek e mesterségben már roppant nagy a gyakorlatuk, 30% nitrogénes, 100% phosphorsavas és 50% kális trágyakeveréket használtak. Több termeszto jó eredményre jutott hasonló összetételű földön oly ásványi trágyázás folytán, hogy egy hektár földre 70 kgr. phosphorsavat, 150 kgr. kálit tartalmazó trágyakeveréket rakott. A phosphorsav, mely vízben rögtön feloldódik, csontsuperphosphát alakjában lett a földbe bekeverve, vagy pedig ásványi superphosphát alakjában. Jól teszünk, ha a kálit sulphát alakjában használjuk, különösen calciumos földnél. Egyes vidékeken egyforma jó eredménnyel használják a csontport, állati hulladékokat, száraz vért és a fahamut.

A különböző borsófajok termesztése alapuljon a tartós és a jó fajok variációján.

A borsót vidékek szerint márciustól kb. május 15-ig vetik, körülbelül 150—175 kgr. hektáronként, persze a föld jó megmunkálása után vagy szorgalmas boronálás után, mit annál többször kell ismételt, minél inkább expónáltabb a föld, vagyis minél jobban kiszáradhat a nap. A vetés egymástól 30—35 cm.-nyire eső sorokban történik, vagy kézzel, vagy a sokkal szaporább munkát végző géppel. A vetést boronálással földik be. Ha kénytelenek vagyunk a vetést májusra hagyni, úgy válaszszuk meg a magkeveréket gondosan, vagy áztassuk azt vízben több órán át, hogy a csiraképzést gyorsabbá tegyük. Sovány földbe, hol nem kell attól tartanunk, hogy a szalmanövés nagyon is neki indul, bátran vethetünk minden évben, de kövér földbe csak két évenként vessünk. Vigyázzunk arra, hogy a vetések jól meg legyenek védve úgy a rágcsálóktól, mint a galamboktól, lévén ez utóbbiak különösen nagy kedvelői az éfajta magvaknak.

Ha a borsó úgy 5 cm. magas már, az első kapálást kapja kézikapával, majd később ismét, midőn 20—25 cm-nyi, de még mielőtt a szárazk összefonódhatnának; így veszik elejét a szárazk elkészülésének, melyek különösen nagybani termesztésnél roppant területre elkalandoznának. Végül lecsipkedik a hajtásokat a második vagy a harmadik virág fölött.

A szedés korán reggel történik, mielőtt tehát a harmat teljesen felszáradt volna és miután a magtok fele már tökéletesen megszáradt. Ideje a vetéstől függ, azaz július-agusztus között változik.

A borsó érettsége és minősége szerint lesz szedve és gyárba szállítva.

Közepes évben az elért eredmény hektáronként 5000—6000 kgr. hüvely. Egy hektáron a conservborsó termesztési költségeit —

Teljes
MENYASSZONYI KELENGYE
minden ár és kivitelben
kapható.

Sárga Kristóf
fehérenmü, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Minden fajtájú Szőnyeg, Linoleum,
Cocos és amerikai önműködő ablak-
roletták

!!! Sajt-vászon kapható !!!
1 méter 70 fillér !!!

18 koronát, azaz azt az árt, melyet a gyárak 1 mm. szemért fizetnek véve alapul — a következőképp állíthatók össze:

Kiadások:	
Földbér	70 kor.
Talaj előkészítés és trágyázás	100 "
Vetés 150 kgr. (ha 1 mm. 60 kor.)	90 "
Különböző gondozási költségek	100 "
Szedés (4 kor. 1 mm.-nál)	200 "
Összesen	560 kor.

Bevétel:

5000 kgr. borsó (1 mm. = 18 k.) 900 kor.

A tiszta nyereség tehát 340 korona általános számítás szerint. De e táblázat is csak a nyers, a közvetlen hozadékot mutatja; meg kell még jegyezni, hogy ebben a becslésben nincsen szó hüvelyről és a borsószalmáról, mely minden gazdasági állatnak kitűnő takarmány és melynek tápláló ereje (1/4:1) ropantul megközelíti a legjobb minőségű réti széna táperéjét (1/4:2).

A következő tudományosan megállapított számok Wolf szerint a borsószalma és hüvely továbbá a széna alkatelemeit képező emészthető részek percentjét mutatják hasznos összehasonlítás kedvéért:

	Széna	Virágzó borsó	Borsószalma
Nitrógénes anyag	7.4%	16.7%	4.0%
Zsirnemű anyag	1.3 "	1.7 "	1.2 "
Szénhidrátok	41.7 "	31.4 "	36.2 "

Ezen számok szerint a táperő pénzben kifejezve 100 kgr.-onként: 9.15 korona a szénánál, 11.67 a virágzó borsónál és 6.94 a száraz borsónál. A borsószalmával való takarmányozás tehát reálisan megállapított előnyöket biztosít. A borsótermesztés hozza magával mindezt, mi ma már éppen a konzervgyártás folytán a kontinens minden államában nagyon fellendült.

Egy francia szaklapból, a *Journal d'Agriculture Pratique*-ből ültettük át ezt a cikket, mely annál is inkább érdekelheti gazdáinkat, mert a dévai *Transylvánia* konzervgyár is készíti és hoz forgalomba borsókonzervet és így ez a gyár is, más hazai és külföldi konzervgyár is vevője lenne a természetett borsónak.

A cserebogár és irtása.

Igen háládatlan dolog manapság erről a tárgyról írni. Elég, ha csak a címet látjuk és tovább lapozunk, anélkül, hogy elolvassánk, mit irnak az újlag az annyiszor »megénekelt« cserebogárról.

Úgy vagyunk vele, mint a szőlészek a filloxerával, amely annyi galibát csinált, hogy untig elég. Amint beköszönt a szép tavasz, pajorokként vagy még inkább kész cserebogaraként bujnak elő azok a cikkekcsék, amelyek halált kiáltanak az üldözött cserebolyók lemezcsapú fejére. Legjelesebb szakkönyveink is olyan formán nyilatkoznak, hogy »ámbar a cserebogár valamennyi kártékony rovar közül a legismertebb, mégis helyén lesz jellegzését röviden ide iktatni.«

Ujat nem is igen mondhatunk e közismeretű állatkárról, de hát nem árt néha megrepetálni az olyan dolgot, amelyet valamikor hallottunk s a melynek nagy fontosságát igen jól tudják mindazok, kiknek valamikor a cserebogarak annyi kárt és bosszúságot okoztak.

A tudományban Polyphylla fulló-nak nevezett arató vagy kalló-cserebogárnak többféle faja van. Ezek a közönséges cserebogár (*Melolontha vulgaris.*) liszteshátú » (*Melolontha hypocaustiana.*) sárosátú » (*Anoxia orientalis.*) feketehátú » (*Anoxia pilosa.*) zöld » (*Anomala vitis.*) hamvas » (*Anomala aenea.*) zsálya » (*Rhyzotropus aequinoctialis.*)

Valamennyien megegyezünk abban, hogy álcáik gyökérpasztitók, míg bogaraik a növényzet lombzatát támadják meg. Ha általában cserebogárról van szó, akkor rendszerint a közönséges cserebogár értendő. És minthogy ez szokott a legtömegesebben jelentkezni, az alább elmondandók főképpen erre vonatkoznak, egyébiránt pedig nagyjában összes válfajaira alkalmazhatók.

Kisérjük e rovar fejlődésének első stádiumából természetes elpusztulásának időpontjáig. Petéből fejlődik, mely pete kendermag nagyságú, sárgás-fehér színű és igen lágy. Mikor bábbá alakul, akkor már lényegesen nagyobb, néha 3-4 cmtrnyi hosszúra is megnő. Színe olyan, mint pete korában volt s a majdan kifejlődő bogár minden része kivethető rajta, dacára ama hártjának, melylyel a báb burkolva van. Átalakulásai közben mint pajor (más néven csimaz, lárva, álca, szántáskukac, pata, pajod) a legkártékonyabb a növények gyökereire nézve. Hazánkban a cserebogár teljes kifejlődése 36 hónapig tart. Így pl. az első évben 1 hónapig pete (juniusban), Julius elejétől december végéig ugyanazon évben álca. Második évben 12 hónapig álca, a harmadik évben júliusig vagyis 6 hónapig még mindig álca. Augusztusban 1 hónapig báb, szeptemberben kifejlődött bogár. A negyedik évben májusig, tehát szintén 5 hónapig bogár, mikor is földből feljön s a lombos- és gyümölcsfákra vagy cserjékre húzódik s azok lombzatát eszi.

Erdőkben kiválólag a tölgy, cser és jávorfát lepi el, míg kertekben a cseresznye és szilvafákat koppasztja meg. Ritkábban a repcében és a rózsafában is tesz kárt.

Párosodása éjjel történik a fákra s néhány nap múlva a nőstény éj idején hozzáfog a peterakáshoz. Hogy mennyit, arra nézve eltérők a vélemények. Némelyek szerint csak 12-30, mások szerint egész 90 petét rak egy-egy nőstény, ha nem is egy gomolyba, de közel egymáshoz s miután petéit lerakta, elpusztul.

Általában e rovar élete nem tart 8-10 napnál tovább, de e rövid idő alatt is nagy pusztítást tesz ott, ahol tömegesen jelentkezik.

A fiatal pajor mintegy 4-5 hét múlva kikel a petéből s a talajba mélyen lehúzódik. Tavasz felé a föld színéhez közelebb jön s ilyenkor kártétele már érezhetővé válik. Második és harmadik évben ugyanígy húzódik lejjebb-följebb az álca, melynek kártétele a legnagyobb a harmadik nyárban, midőn már teljesen ki van fejlődve. Ilyenkor néhányzori vedlés után őszszel 1 méter mélységig is lehúzódik s itt egy kisimított fészekben, illetve üregben bogárrá változik át. Mint említettük, a cserebogarak a növény zöld részeiben tesznek károkat, a pajorok ellenben a gyökereknek nagy pusztítóit. Legtöbb kárt tesznek a répában és lenben, de tönkretétek a gabonafélék nagy részét is, továbbá a kendert, burgonyát, káposztát és salátát. A gyümölcsfák és szőlő gyökereit is igen rongálják, úgy,

hogy a szőlő a pajorágás következtében a chlorozáshoz hasonló tünetek közt pusztul el.

Irtásukra legjobb a *fizikai irtás*, mely összeszedésből áll. És ha a cserebogár látogatva vidéken mindenütt egyenlő erélyvel és kitartással történik az összeszedés, úgy a várt eredmény nem maradhat el. A bogarakkal lepelt fákat s azok ágait hirtelen, erősen meg kell lökni, mire a bogarak tömegesen hullanak az alant kiterített ponyvába. Ezt mindenkor reggel kell tenni. A hol nincs kéznél forró víz, melybe a bogarakat dobni kell, úgy más módon kell elpusztítani, mert szívós életüknel fogva sem a hidegvíz, sem az elásás nem elég megsemmisítésükre. Nagy részüket sertéssel vagy baromfival lehet föletetni. A hol nagy mennyiségben fogdoszák össze, ott igen jó trágyát szolgáltat, de a tetemtömeget előzetesen méstjejjel kell leönteni vagy száraz földdel befödni, mert kiállhatatlan büzt terjesztene.

Sohasem kell sajnálni azt a relative csekély összeget, melyet az összefogdosott és elpusztított cserebogarakért fizetünk

1877-ben Csehországban cserebogarak és pajorokért literenként 5 krajcár lett fizetve. Beszolgáltatott 650,000 liter, melyekért 16,000 forinton felül fizettetett, még pedig felerészben országos-, fele részben pedig községi alpból. Morvaországban ugyanazon évben 250,000 liter szedetett s ezért 3000 forintnál több osztatott ki jutalmul. Kétséget sem szenved, hogy ily rendszeres irtás mellett a siker nem maradhat el s a tett kiadások az illető vidék gazdagabb terméseiben búsás kamatokkal együtt térülnek vissza.*

(A közönséges cserebogárból 1 kg. súlyra 1060 drb. számítható.)

A pajorok irtására nézve nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy ez mindenkinek egyformán kötelessége volna, a kinek csak alkalm van erre. Szőlők rigolozásánál, földmunkáknál, fizessünk meg minden egyes pajorért a munkásnak; a szántásnál ne bizzuk a szántáskukac elpusztítását a madarakra, mert ezek (mint pl. a varju) csak addig szokták nyomon követni a szántogatót, a míg pajorral jól nem laktak. Hanem nézzünk magunk is utána, de még jobb, ha az eke után valami szemes, ügyes gyermek jár, ki a pajorokat összeszedi.

Nálunk még igen kevés történt e téren, míg a külföldön, jelesül Franciaországban egész szindikátusok alakultak a cserebogár és pajorjának irtására. Magyarországon, mint Jablonovszky József a Rovartani Állomás igazgatója írja, mindössze a sopronvármegyei gazdasági egyesület próbálta az irtást szélesebb alapokra fektetni: »E megye nagyobb birtokosai és mezőgazdasági vállalatai készek voltak a gyűjtendő cserebogaraknak bizonyos mennyiségét hektoliterenként 50 krajcárjával beváltani. Magát a gyűjtést munkások, de még inkább az iskolásgyermekkel a vármegyei tanítók folytatták s ez úton is némi mellékkeresetre tettek szert. A beváltott cserebogár tömeget aztán méstszel rétegezve trágyának dolgozták föl.«

Az irtásra van még két mód, t. i. a kémiai és a pathogen-védekezés. A kémiai irtás szénkénnel történik, mikor is maga a szénkénegezés éppúgy történik, mint midőn azt a szőlőnél gyérités alkalmával eszközöljük. Csakhogy ha az illető területen semmiféle kultúra nincs, úgy a gyérités-

* Emich Gusztáv: „A mező és kertgazdaságra káros rovarok.“ 1899.

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított azél-ekkefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönyeim: „Agraria“ Budapest.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1238

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjük árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

nél szokásos 24—26 gramm szénkéneg helyett 30—35 grammot vehetünk.

A pathogen-védekezés, a melyről szintén Jablonovszky ír igen érdekesen, abban áll, hogy a pajorok közt valamely ragályos betegséget terjesztünk el, mely szükségképp egyikről a másikra terjedve, lassanként mindnyáját előli. Azonban ez mint Jablonovszky írja, nem vált be sem nálunk, sem a külföldön. A Botrytis tenella, vagy helyesebben Isaria densa nevű gomba, mely a pajorokban élve azokat tönkreteszti, nálunk a Rovartani Állomás által kipróbáltatott élő pajorokat, majd meg burgonya-szeleteket inficiáltak vele s ezeket a pajor-járta területeken helyezték el, honnan e gombák myceliumainak meg kellett volna fertőznie a többi pajorokat is. Ámde az eredmény nem volt kielégítő, dacára a többszöri alapos kipróbálásnak s ma már az Isaria-gomba mint cserebogár-pajor-irtó szer nem jó számításba.

Legjobb módszer tehát itt is a physikai irtás, de csak úgy, ha a kötelezővé tett összeszedést az egész vonalon a legnagyobb erélylyel hajtják végre. Ha nem is sikerül teljesen kiirtanunk növényzetünknek e nagy csapását, azért mégis el fogunk érni annyit, hogy az általuk okozott kár évről-évre kevesbedni fog; bennünket pedig megtanít arra, hogy mily hatalmas erő lakik egy közös cél elérésére irányuló szövetkezésben.

György Elemér.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A komlóbolha.** Megérkezvén a meleg napok, megindul a komlóinda fejlődése s felnyulása is: sajnos, éppen a meleg idők hatása alatt, az ezernyi tojásból a komlóbolha is feltámad s reávetvén magát a zsenge komlóbokra, annak leveleit rágja. Legjobb a bokor alját behinteni egy lépés szélességben száraz hamuval, homokkal vagy mézporral, ha a levelekre is hull, nem baj, legalább nem rágja a fereg. A komlót be lehet még szórni ricinus pogácsa-lisztjével is, azt minden bogár utálja s így a lombot nem eszi. Persze, egy jó nyári eső legjobban pusztítja a kártevőket.

+ **Tartalékinda a komlótövön.** Ha a komlóindák térden felül érnek, kiválasztjuk a 2—3 legerősebb s első ízben hozzákötözzük a karóhoz, a többit pedig kitépjük: nem árt azonban még egy-két erős indát a földön hagyni, acélból, ha a szél vagy jég vagy más erőművi okból termő indák hegye letöretnek, a tartalékindákat vezessük fel. Ha baj nem érte az embermagasságig felnyult indákat, úgy a tartalékinda is lemetszhető. Ha később éri baj a termőindák hegyét, úgy legjobban a legközelebbi *hónalj-hajtást* tovább nevelni, ez is fog termést adni.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazgató-választmánya 1904. évi május hó 17-én, (kedden) d. u. 1/4 órákor — Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — rendkívüli ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Tárgy:

Az egylet Attila-utcai parcellázott telkén levő házhelyek eladásának ügye.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzőlog és váltókölesönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD.**

HAZAI LAPSZEMLE.

„A magyar-erdélyi szarvasmarha mint tejelő.”

— Válasz Kovácsy Bélának. —

Ezen rovatban foglalkoztunk a 17. szám-ban Kovácsy Bélának a *Köztelek*-ben fenti cím alatt közzétett cikkével és — amint olvasóink arról meggyőződhetnek — egészen tárgyilagosan, minden személyeskedés nélkül vettük bírálat alá azt a cikket, rámutatva annak tévedéseire és azon pontjaira, melyekkel nem érteltünk egyet. Kovácsy a *Köztelek* legutóbbi számában mégis személyeskedéssel vádol meg és ámbár kijelenti, hogy a személyeskedés terén „sem most, sem a jövőben” követni nem fog, mégis cikkének nagy részében foglalkozik szerény személyünkkel. Ez minden-esetre kiváló megtiszteltetés ránk nézve Kovácsy részéről, de mert 20 évi írói működése az objektív bírálat elől talán mégsem páncélozza őt föl teljesen, azért igyekezni fogunk az alábbiakban csakis a tárgyhoz és nem a személyhez férközni.

Egész röviden és szárazon akarok a K. újabb cikkében fölhozottakkal foglalkozni, mindenekelőtt védekezni cikkének egyes részei ellen. 1. Kovácsy azt mondja, hogy nem értettem első cikkének azon passzusait, melyek így állnak egymással szemben: „a magyar tehén tejelőképesége oda fejleszhető ugyan, ahol a pirostarkaké áll, és „csupán hiu ábránd az, hogy a magyar-erdélyi szarvasmarhából valaha jó tejelő fajta legyen.” Hát igaz, én úgy értettem, mintha Kovácsy a „magyar tehén” alatt az összes magyar teheneket értettem, de mentségemül szolgáljon, hogy az első cikkben Kovácsy az egyes *tehén* és a *fajta* közti különbséget korántsem domborította ki olyan erősen a kurzív betűkkel, mint utóbbi cikkében.

2. Kovácsy kifogásolja, hogy nem használom egész comme il faut a statisztikát és szememre veti, hogy mikor a Lészai tehénészetének tejtárlagát a nyugati fajták országos tejtárlagával hasonlítottam össze, ez nem igazságos és nem részrehajlatlan csoportosítása a statisztikai adatoknak, mert kihagytam a magyar fajta tehének országos fejési átlagát. Hát kérem: Kovácsy azt mondta első cikkében: „Tehát mindenestre több mint 7 éve javítja már (Lészai) anyagának tejelőképeségét s bár igen szép eredményeket ért el, mégis csak ott van, ahol a tarka marhát tenyésztő az első évben.” Ezzel szemben én a statisztikai adatokkal kimutattam, hogy ez az állítás nem igaz, mert a *Lészai* tejtárlaga nagyobb, mint a nyugati országos tejtárlaga. Ha azt mondtam volna, hogy nincs igaza Kovácsynak abban, hogy a nyugati fajta tehének jobb tejelők, mint a magyarok, igenis, akkor a magyar tehének országos fejési átlagát is kellett volna közölnöm; de mert K. egész határozottan a Lészai tehénészetének fejési átlagát kicsinyelte le a tarkamarhák fejési átlagával szemben, azért nekem csak azt kellett bizonyítanom, hogy a Lészai magyar tehénészetének fejési átlaga — a statisztika szerint — nagyobb, mint a tarkatehének országos fejési átlaga. Ki vádolhatna ezért igazságtalansággal és részrehajlással?

3. Azt mondja Kovácsy utóbbi cikkében, hogy én azt hiszem „hogy e célt akkor érhetjük el, ha ráfogjuk a magyar-erdélyi szarvasmarhára, hogy tejelés tekintetében is versenyre kel a pirostarkakkal.” Hát én ezt nem hiszem, aminthogy első cikkemben nyíltan meg is mondtam, hogy: „abban igaza van Kovácsynak, hogy a magyar szarvasmarhát talán sohasem fogjuk ott látni a kitűnő tejelőfajták

közt”, de annak a reményemnek adtam kifejezést, hogy látni fogjuk kitűnő igásállatként, gyorsan fejlődő hústermelőként és „jó közepes tejelőként.” Amiből látható, hogy Kovácsy egész önkényesen imputálja nekem azt, mintha én lokálpatrielikus túlzással azt állítanám, hogy a magyar szarvasmarhafajta kitűnő, a pirostarkakkal egy színvonalon álló tejelőfajta lenne. Hanem persze könnyű annak, aki múltjával fölpáncélozottnak érzi magát, ilyen csudálatos módon elbánni akarni az ellentétes véleménynyel.

Kovácsy nyílt kapunak ront neki, midőn azt fejtegeti, hogy miért szükséges a magyar marhát gyors fejlődővé tenni és mikor azt bizonyítgatja, hogy a magyar fajta nem tejelő fajta. Nincs senki, de senki az erdélyrészi szarvasmarhatenyésztést figyelemmel kísérők között, aki nem abban látná a magyar-erdélyi szarvasmarha fennmaradásának biztosítékát, hogy azt gyorsabban fejlődővé kell tenni. Sperker, Somogyi, Teleki, Ugron mind ezen az alapon dolgoznak és ezen az alapon kell dolgozniuk a többieknek is. Az erdélyi tenyésztők egy jelentékeny része nemcsak azon az állásponton áll, melyet Kovácsy „e pillanatban” képvisel, hanem azon is, amelyet én is elfogadok s amelyre nézve közöttünk ellentét nincs. A tejelésre nézve pedig én azt mondom, hogy a magyar-erdélyi szarvasmarha kvalitásai és kilátásai nem olyan szánalmasak, mint ahogy azt Kovácsy ebben a pillanatban vázolja. „Ebben a pillanatban” — mondom, mert azt, amit Kovácsy ma meddő és haszontalan munkának tart, azt t. i., hogy a magyar fajta tejelőképeségét fejlesszék, 1901-ben még ő maga is javasolt, irván a *Köztelek* 1901. december 25-i számában: „Mindzebből kifolyólag mi azt javasoltuk gazdatársainknak, igyekezzenek a magyar-erdélyi szarvasmarhát tulajdonságaiiban megjavítani, tegyék azt gyorsabban fejlődővé, vagy *jobb tejelővé*.”

Több megjegyzésünk nem is lehet ezek után a Kovácsy cikkére.

E. E.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **Személyi hírek.** *Fridrik Géza* m. kir. jószágfelügyelőt a földmívelési miniszter jószágigazgatóvá nevezte ki, a kisbéri áll. ménesbírók vezetésével pedig *Krick Aladár* m. kir. jószágigazgatót bizta meg.

— **A juhtenyésztés a Székelyhavasokon.** A székelyek gazdasági talpraállításának munkájában a juhtenyésztés föllendítése nagy igyekezettel történik. Nem is oly régen a székely hegyvölgyekben virágzó juhtenyésztés volt, amely azonban főleg a kergesség pusztítása következtében igen aláhanyatlott. Azért Tallián földmívelésügyi miniszter Udvarhely, Háromszék és Csik vármegyék kiscgazdái között összesen 2341 tenyészhajtott osztatott ki kedvezményes áron. A kiscgazdák a vételár 80 százalékát fizetik vissza három félévi részletben.

— **A tejszövetkezetek 1903-ban.** A földmívelésügyi miniszterium most adta ki a magyar tejszövetkezetek 1903. évi kimutatását, a melyből kiténik, hogy hét év leforgása alatt a tejszövetkezetek száma 517-re szaporodott. A tagok száma 50.450, az üzletrészeké 94.664. Ezek a szövetkezetek a múlt évben 886 millió liter tejet dolgoztak fel. Évi bevételük 10¹/₂ millió korona volt. A tejszövetkezetek 39 vármegyében vannak megoszolva. A tejszövetkezetek szaporodásával vajkivitelünk is jelentékenyen növekedett. A kivitel értéke a növekvő belfogyasztás dacára már is meghaladta a 10 millió koronát.

Szőlők rigolozását gözekeivel

70 80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

1297

Timár János
Maros-Szent-Királyt.

A gözeke jelenleg megtekinthető munkaközben Alsó-Gáld, Krakkó, Czerna, Sárd szőlőhegyeiben.

— **Tenyészbaromfiak vasúti szállítása.** A tenyészbaromfiak vasúti szállítására a következő kedvezményes díjtételek léptek életbe: teherárúként feladva 100 kilogrammonként és kilométerenként 0.52 fillér viteldíjon és egy százalék szállítási adón alapuló díjak számítatnak. De ez a kedvezmény csak szállítási igazolvány mellett vehető igénybe. Ilyen igazolványokat az állattenyésztési felügyelők adnak.

— **Legelő a kisgazdáknak.** Tallán földmívelésügyi miniszter értesítette a kolozsvári erdőgazgatóságot, hogy előterjesztésére a minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a szunyogszéki 646 holdas kincstári erdő *Barcafalu* községnek eladassék. Barcafalu községnek ugyanis közlegelője nincs és a miniszter lehetővé akarja tenni, hogy a derék brassómezei lakosok az állattenyésztést az eddigénél nagyobb mértékben tizhessék. A községet nagy örömmel hangolta az eladás annál is inkább, mert a vételért méltányosan és kedvező fizetési feltételekkel állapították meg.

— **110,000 selyemtermelő.** Szegszárdról jelentik: Örvedetes emelkedés mutatkozik a selyemtenyésztésnél. A selyempete-kiosztás most van folyamatban a szegszárdi felügyelőségél és a tavalyi számot is túlhaladta már az ideje. Tavaly 107,702 család foglalkozott selyemtermeléssel, összesen 1 millió 707 kilogramm gubót termeltek. A termelők keresetével arányban javult a selyemgyári munkások keresete, akiknek 1 millió 700 ezer koronát fizettek ki. A selyemtenyésztés révén a múlt év végén 4.805,182 koronát fizettek ki. Éppen arra tekintettel, hogy a termelés növekvőben van, ez idén Lugoson és Mohácson épül selyemfonó, ezenkívül tervben van az Alföldön és pedig Békéscsabán selyemgombolyító gyárak felállítása.

— **A mezőgazdasági muzeum új helyisége.** A m. kir. mezőgazdasági muzeum igazgatósága tudatja, hogy a m. kir. Mezőgazdasági Muzeum, eddig ideiglenesen VII., Kerepesi-út 72. sz. a. birt. helyiségeiből kiköltözve, városligeti új és végleges helyiségeit elfoglalta. Címe ezentúl: *M. kir. Mezőgazdasági Muzeum igazgatósága.* Budapest, VI., Városliget, Széchenyi-sziget.

— **Méhészek és gazdák figyelmébe!** Az Országos Méhészeti Egyesület különös tekintettel

arra, hogy méhészettel leginkább kisgazdák, tanítók, kisiparosok és egyéb kiskeresetű emberek foglalkoznak, kik a legtöbb esetben az első méh-kast is alig tudják megszerezni a midőn megkezdik a méhésztevényt, — kezébe vette a Dzierzon kap-tárak és az okszerű méhésztevényt szükséges eszközök és kellékek, nevezetesen mézpergető gépek, műlépperek, műlépek, acél és bádóg tárgyak, mézszállító bődönök és némely gazdasági tárgyak gyártását és *önköltségi áron* való közvetítését oly célból, hogy a méhésztevényt minél olcsóbbá és a legszegényebb embernek is lehetővé tegye. Az ezen tárgyakról szóló árjegyzéket kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi az egyesület. Azonkívül a méhésztevényt méz- és viasztermelővéneik értékesítését, a közösen megállapított eladási ár biztosítását és a postatakarék-pénztár útján való kifizetését is elvállalja *minden provisió nélkül*, sőt ingyen és bérmentve szállító edényeket is ad kölcsön. A múlt évben 780 métermázsa méz került értékesítésre. Végül az egyesület mindenféle méhészeti és szállítási ügyekben ingyen ad utbaigazítást. Cim: *Méhésztevényt Egyesület Budapesten, VII. ker.*

— **Titokzatos eset.** Nagy feltűnést keltett egyik elsőrangú budapesti szállodában két idegen megérkezése, akik az esti órákban minden csomag nélkül, szerény, szegényes öltözékben szobát rendeltek. A portás nem is akart rendelkezésükre bocsájtani lakást, de ezek annyira kérleltek, hogy végre két szobát nyitattak nekik. Közben egy nagy, lepecsételt levelet helyeztek el a szálloda páncélos vaspénztárába és visszavonultak lakosztályukba. A lelküsméret nagyon furdalta a portás oldalát és azért óvatosságra intette a személyzetet a két úttal szemben, sőt annyira gyanúsá tette az idegenek elzárkózása, szerény öltözéke és a lepecsételt boríték, hogy a rendőrségre telefonált detektívot, aki kora reggeltől fogva megfigyelés alá vette az idegeneket. Reggelre kelve, lépésről-lépésre követte őket és mennyire meg volt lepve a rend őre, mikor látta, hogy a portás által gyanúsítottak Török A. és Társa bankházába, Budapest, Teréz körút 46. sz. alá mentek, ahol a boríték-ból kivett nyerő sorsjegy alapján felvették a nagy főnyereményt. A titokzatoság így vált érdekesebbé, mely a szegényeket egy csapásra gazdag emberekké változtatta Török bankház rendkívüli szerencséje folytán.

— **Bessemer festék (védjegy üllő) tartós vasmáz.** Gazdasági üzemekben évek óta használják oly vastárgyak befestésére, a melyeket az elrozsdásodástól megóvni óhajtják, a Bessemer-festéket (védjegy üllő), mely az ólompirt valamint az olajfestékmázolatot minden tekinteten felülmúlja. A Bessemer-festék ezen jó hírneve azáltal nyer igazolást, hogy nagy ellenállóképesége mellett légköri és vegyi behatással szemben, jelentékeny ruganyossággal és fedőképességgel bír és hogy minialapozás a Bessemer-festék alkalmazásánál mindig megtakarítható. Vasszerkezetek, vas-tetők, gerendák, oszlopok, rácsok, mezőgazdasági gépek, nem kevésbé azonban valamennyi a szabadon levő tárgyak

részére Bessemer-festékünk (védjegy üllő) mint legtartósabb mázolat ajánlható. Azt hisszük, hogy ezen Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által gyártott festék, uradalmak, gazdaságok, földbirtokokok körében teljes érdeklődésre fog találni. (1036. III.)

— **Kis hirdetések** című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

A Nagyszzebeni Földhitelintézet törlesztéses jelzálogköcsönöket ad

2000 K.-tól kezdő összegekben,

mely kölcsönök készpénzben fizettetnek ki és 4, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$ és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendő a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1248

A.	1. 10 évi törlesztésre félévenként	K. 65.04 f.
	2. 20 " " " "	K. 41.75 f.
	3. 30 " " " "	K. 34.79 f.
legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.		
B.	1. 15 évi törlesztésre félévenként	K. 48.52 f.
	2. 25 " " " "	K. 36.57 f.
	3. 35 " " " "	K. 32.05 f.
legkisebb kölcsön 5000 korona.		
C.	1. 30 évi törlesztésre félévenként	K. 32.92 f.
	2. 40 $\frac{1}{2}$ évi " " " "	K. 29.69 f.
	3. 50 évi " " " "	K. 28.22 f.
legkisebb kölcsön 10.000 korona.		
D.	1. 50 évi törlesztésre félévenként	K. 26.11 f.
	legkisebb kölcsön 30.000 korona.	

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adatnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírttához benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányagyűnőség. Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

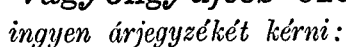
TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

A szemétben is kincset lelhetnek mindazok,

akik megismerkednek az országszerte elismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Szíveskedjen vagyongyűjtés céljából ezen kiváló magyargyártmány legújabb ingyen árjegyzékét kérni:

Kalmár Zs. utóda

különleges terménytisztító gépgyárából, **Kódmezővásárhelyről,** melynek áttekintése után tisztában lesz Ön a dolog valóságával.

1274

„Grand prix“-vel kitüntetve az 1900. évi párisi világiállításon.

KWIZDA
korneuburgi
marhatáppora.

Étvágygerjesztő szer
LOVAK, SZARVASMARIHÁK és JUHOK
részére.

50 év óta alkalmaztatik a legtöbb istállóban étvágy hiánya, rossz emésztés esetén, a tej megjavítására, a tehének tejszolgalmányának szaporítására.

Ára dobozonként 1.40 kor., féldobozonként 70 fillér.

Igazi csak az itt látható védjeggyel.

Ábrákkal ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár:

Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztrák-magyar, rom. kir. és bulg. fej. udvari szállító,
kerületi gyógyszerész, KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

1291. II.

KWIZDA

Photoginkoграфия
műintézte

készíti a legjobb
mindegyenű.
nyomatványhoz

Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 13

KASS ANTAL

aranyozó üzlete Deák F.-utca 9. sz.

Aranyozó műhelyében készít új képkereteket, tükörkereteket, Consolokat, szalon-asztalt,

függöny-tartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

*Régi keretek újbolí aranyozását jutányos árban készíti el. Továbbá templom-aranyozásokat új oltár készítését, rajz szerint, régi oltárok újbolí aranyozását a legjobb csiszolt arannyal jutányos árban, felelősség**mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket, jó tiszta, tartós arannyal, aranyozásért felelősséget vállal.*

Becses megrendeléseit kérve,

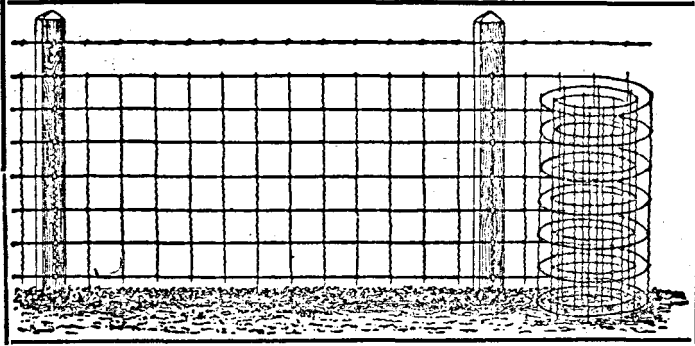
teljes tisztelettel

Kass Antal
aranyozó.

1270

Bámulatos Olcsó Kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

1314

Hungária sodronyfonatát

mint a legzselészerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnytelül fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: Olcsóság:

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 2-2, 2-5 és 2-8 mm. dróterősségűekből,

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- — 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár négysz. mterenkint fill.: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3 x 5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben,

Sodronyerősség mm.: 1-2 1-4 1-6 1-8 2-0 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár négysz. mterenkint mm.: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelés költségeért számítok négy-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Czélyszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmozgást megnehezíti. A fonat csavart szála — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányú pedig hullámosak, a szálaik összecuszdása ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faduczkokhoz szegzendő horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összecuszdálódása ki van zárva. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony méterenkint ára 6 fillér. Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-ablakrostályokat, ökör-szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó rostákat, borszűrőket, cséplőgépekre való gabonaosztályozó-hengereket stb.

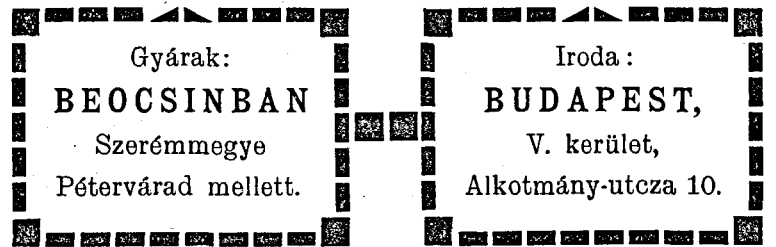
Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Beocsini Cémentgyári Unió

— Redlich, Ohrenstein és Spitzer. —

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli diszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akármely — vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-díszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

— JÓTÁLLÁS: —

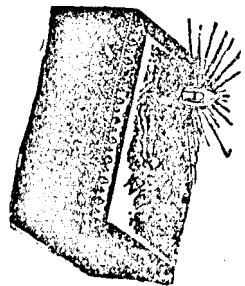
A normálaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

Figyelem!

Arjegyzők ingyen! Alapítva 1888.

Villamos kézi- és zseblámpák fényoszóróval

turisták, vadászok, katonatisztek, föld-birtokosok, gyógyszerészek, drognisták, bányák, lelkészek, vidéki orvosok, utazók és skikörösolyázók részére, akkumulátorokkal és száraz batteriákkal két-tíz órai égőképességgel.

Telefonok, távirókészülékek. Izzólámpák, indukciós apparátusok, villágító elemek.

Neumann József Vilmos

elektrotechnikus

1290

WIEN, IX./4. Sochsschimmelgasse 14. sz. Főlemezlet 12.

Megjelent! Megjelent!Az egész continenfen nagy sensációt keltett felolvasás szövege, amelyet **Hairie Ben-Aiad** hercegnő Budapesten az Uránia színházban tartott: „A török nő élete a társaságban és a háremben” címen.

A szép hercegnő saját tapasztalataiból, oly képét adja ezen, európai szem előtt tilos dolognak, hogy ugy a felolvasása, melyet Bécsben a censura éle miatt egyes részében törölt, mint a könyv is, a melyet teljesen, a törlések nélkül adtam ki, bizonyára a kellő számú olvasóra fog találni.

A könyv ugyancsak német nyelven is kapható. Ára mindegyiknek 1.20—1.30 kor. ellenében franco expediálom.

Szilágyi Béla

könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Károly-körút 26.

1251

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozásokra [felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.]

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különlélek.

„Segédtszti, gazdaságkezelői, szőlészeti állást keres nőtlen, okleveles egyén. Czim a kiadóban.“ 1334

Előnyös feltételekkel végzett és 17 évig tapasztalt gazdatiszt keres 500—2000 holdas birtokot fix adminisztrációra vagy 2—300 holdas, lehetőleg városhoz közeli jó birtokot haszonbérbe, 1904. őszére. Cim a kiadóhivatalba. 1322.

Négy pár cipő csak 2 frt 60 krajcár. Nagyobb mennyiségű bevásárlás folytán ezen nevetéses olcsó árért kapható, amíg a készlet tart. 1 pár férfi cipő, 1 pár női cipő, barna vagy fekete bőrből, fűzős, kapnival és erős, szegzett bőrtalppal, legujabb forma, továbbá 1 pár férfi, 1 pár női divatcipő, elegansul kiállitva, nagyon csinos és könnyű, mind a 4 pár csak 2 frt 60 krajcár. Megrendelésnél elég a cipő hosszát megadni Cim: Schuh-Exporthaus A. Gelb, Krakau Nr. 166. Kicsérelés megengedett, vagy a pénz visszaadatik, úgy, hogy risikó teljesen kizárva. 1337.

CIMBALOM részletre is olcsón kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld Varga Pál cimbalomgyártó, Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg-hamarabb megtanulható az öntanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalomiskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. VARGA PÁL cimbalomgyártó. 1182

BÉLHURUT kitérő gyógyszere a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógybor“. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 áveget 8koronáért bérmentve küld 1257

Cornides Károly és Társa. Felka (Szepesmegye). Erdői gyümölcsöket földolgozó telep.

Tejelő gulya. Magyar-erdélyi bika sokszor díjazott Jager ivadék, válogatott szép példányok. Két és két-éves 3 hónaposok négy darab eladó, 700—1000 korona közt. Ugron Zoltán Flátfalva megállóhely, posta és vonat állomás Székely-Keresztur. 1335.

Hires zalai petés anyarák 100/150 petével százát 16 koronáért, tenyészrák százát 6 koronáért és a megfelelő szállítási, csomagolási költség.

ért, valamint asztali rákot árjegyzék szerint élve megérkezve, utánvétellel, szállít FISCHER IZIDOR Zala-Egerszegen. 1329

Nélkülözhetetlen háztartási cikk a VIKTORIA-gyalu, mely egymaga pótolja a tők, káposzta- és ugorka-gyalut. Meglehető szép formákat aprít gyümölcsbefőzéshez és körítéshez. — Ára kicsiny 30, nagy 50 krajcár bérmentve, a pénz előleges beklüdesénél. VIKTORIA-gyalugyár BUDAPEST, 1233 Nagykorona-utca 11. szám. Viszon'elárusítók kerestefnek.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.
4%-os és 4 1/2%-os
Záloglevélkölcsönöket nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2% évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2% évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai annak véleményét. (1001).

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

PÉNZ 4%-OS törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzüintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra. Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten. Bank- és magánadósságok convertálása. Meller Lajos és Társai bankbizomány Budapest, VI., Dávid-utca 15. (Törvényszékileg bejegyzett cég). 1317. (Válasz bélyeg.)

ELSINGER M. J. ÉS FIAI
BUDAPEST,
IV., DEÁK FERENCZ-UTCA 3.
ALAPITVA 1831. Sürögöncim: „ELSINGER BPEST, DEÁK-UTCA“. 46 KITÜNTETÉS
VIZMELLENYES
EPONYVÁK
ELISMERT KITÜNŐ MINŐSÉGBEN.
KAZAL, GÉP, KOCSI, MAGGYÜJTŐ, ÉS REPCE-PONYVAK.
ZSAKOK Tarpullu, Rovátkás Drill, Vásznon-kender varrással és varrás nélkül.
LEGOLCSÓBB MEGHIEHATÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
VIZMELTES BÁTÁK, ESŐKÖPÖNYEK, VIHARGALLÉROK.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company
(Chicagói aratógépgyár.)
KNECHT J. E., igazgató. BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kéveköltőgép, „DAISY“ marokrakó aratógép, fűkaszálógép, szónagyújtó gereblye és „MANILA“ kéveköltőfűszalag gyártmányai. Évi gyártmány 362.000 gép. Katalógusok ingyen és bérmentve.
Vezérképviselő: HIRSHFELD KÁROLY Kolozsvártt. 1097

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul kedvez főáruháznak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereséménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereseményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 kor. főny. a 74366. sz. sorsj.-re.	a 80.000 kor. főny. a 83061. sz. sorsj.-re
a 100.000 " " az 52528. " "	a 70.000 " " a 81161. " "
a 100.000 " " a 94780. " "	a 70.000 " " az 5498. " "
a 90.000 " " a 109780. " "	a 60.000 " " az 51613. " "
a 90.000 " " a 83610. " "	a 60.000 " " a 76347. " "
a 90.000 " " a 92787. " "	az 50.000 " " a 4036. " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereseményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.—; $\frac{1}{1}$ " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó év május hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás már május 17. és 18-án lesz.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest. 1318

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekből) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.270.000.— "
	élet	200.000.— "
	Tartalékok	255.200.02 "
	Összesen:	2.125.200.03 K.
1901. évi fölösleg		90.349.— K.
1902. " "		59.782.36 "
1903. " "		109.331.73 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

Seitz-féle
asbesh-szűrő

mindenféle nagyságban

Seitz-féle
mótor-szivattyuk,

Seitz-féle
kézi-szivattyu,

szállít próbára:

SEITZ THEO,
BÉCS I., Wollzeile 16.

pinczegazdasági gépgyára.

Telefon szám: 2797. 1281

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Pályázati hirdetés gazdatiszti állásra,

Gr. Mikes Ármin bükszádi uradalmában. Javadalmazás: 1200 kor. fizetés, lakás kerttel és kis számú állattartás. Követelmények: jártasság és ismeretek a bükktűzifa és talpfa előállításában és főleg értékesítésében. Ajánlatok Gróf MIKES ÁRMIN titkári hivatalához ZABOLA, Háromszékmegeye, czimzendők. 1336